

Král Lávra

- Autor: Karel Havlíček Borovský
- Literární žánr: satirická skladba, poezie
- Literární druh: Epika
- Časoprostor: není uvedeno; Irsko, pravděpodobně středověk, ale jen kvůli cenzuře, jinak se to odehrává v Rakousku-Uhersku
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 1. polovina 19. století
- Kompozice: chronologická, 37 slok, 7 veršů ve sloce

Životopis autora

- Český básník, publicista a literární kritik, stal se klasikem české politické satiry
- Realismus, druhá generace Národního obrození
- Založil vlastní noviny (Národní noviny)
- Psal epigramy – krátké satirické básně
- Na Šafaříkovo doporučení odchod do Ruska – Havlíček vychovatelem → poznává ruské poměry, nevolnictví, carskou vládu → odraz v jeho tvorbě
- Otevřená kritika vlády a nové Ústavy → souzen, noviny pozastaveny
- Vyhnán do Brixenu – tyrolské alpy (1851 byl policejně eskortován, kde zde napsal Tyrolské elegie)
- Další díla: Dobrý člověk, Epigramy, Národní noviny

Formální znaky

- Satirický román, který spojuje prvky komedie, fantasy, absurdního humoru a politické satiry.
- Román je napsán ve formě rozsáhlého vyprávění s prvky grotesky.
- Jazyk románu je čeština, s autorským stylem Jana Wericha, který je bohatý na slovní hříčky, metaforu a satirické komentáře.
- Humor je významným prvkem.
- Autor používá různé formy humoru, jako je slovní hříčky, absurdní situace, ironie a parodie, aby vyjádřil své satirické názory a komentoval společnost.

Postavy

Král Lávra – dobromyslný, přihlouplý ale poctivý panovník, stydí se za své velké uši.

Kukulín – holič, syn vdovy, poctivý, vyzradil královo tajemství do vrby.

Červíček – muzikant, jeho basa z vrby vyzradila královo tajemství.

Poustevníček – dal Kukulínovi radu se vyzpovídat do staré vrby

Jazykové prostředky

lidová mluva, archaismy, knižní výrazy, personifikace, ironie, alegorie

Témata, motivy

- Autor v díle ukazuje, že nezáleží na zevnějšku člověka, ale na chování a jednání
- Stříhání jednou za rok, poprava, tajemství, vrba, holič

Tropy a figury

- Personifikace – basa řve
- Přirovnání – bledý jako stín
- Metonimie – ten má od všech lidských srdcí klíček
- Archaismi – bál, klas
- Citově zabarvená slova – kolíček
- Psáno nespisovným jazykem

Obsah díla

V Irsku vládl král Lávro, který měl oslí uši. Byl sice hodný a oblíbený, nicméně, vždy jednou do roka se nechával holiť, a aby holič nevyzradil jeho tajemství o oslích uších, nechal jej pokaždé popravit. Každý rok si všichni holiči tahali los, kdo ho půjde ostříhat. Jednoho roku si vytáhl los Kukulín. Král ho však ušetřil smrti, neboť se mu zželelo jeho chudé matky. Kukulín ale musel slíbit, že tajemství o oslích uších nikomu neřekne. Kukulína trápilo, že to nikomu nemůže říci. Od poustevníka dostal radu, aby vše řekl vrbě, že se mu pak uleví. Kukulín tak učinil. Král jednou pozval muzikanty z Čech. Cestou však basista pan Červíček ztratil kolíček od basy. Spatřil vrbu, do které Kukulín vyzradil ono tajemství a udělal si z jejího vrbového proutku kolíček nový. Ale když začal poté hrát, basa začala najednou bručet: „Král Lávro má dlouhé oslí uši, král je ušatec!“ V té chvíli všichni na plese znali odpověď, proč král Lávro stínal hlavy holičům. Lid si ale na královy oslí uši zvykl a Kukulín se stal královým stálým holičem.

Další autoři působící v tomto období (1. polovina 19. století)

- Karel Hynek Mácha – Máj
- Karel Jaromír Erben – Kytice
- Josef Kajetán Tyl – Strakonický dudák
- Honoré de Balzac – Otec Goriot
- Božena Němcová – Babička